

Vystoupení ministra průmyslu a obchodu Milana Urbana

Mezi hlavní cíle vlády ČR patří zabezpečení dlouhodobého růstu HDP. Při naplňování tohoto úkolu se MPO zaměří především na 3 oblasti:

- Podnikatelské prostředí
- Programy MPO na podporu podnikání
- Aktivní obchodní a proexportní politika

A. Podnikatelské prostředí

Rada pro rozvoj podnikatelského prostředí

Ministerstvo průmyslu a obchodu usiluje o zlepšení stavu podnikatelského prostředí. Problémů v této oblasti není málo. V polovině dubna se proto z iniciativy MPO uskutečnilo ustavující zasedání nového mezíresortního poradního orgánu ministerstva - Rady pro rozvoj podnikatelského prostředí.

- Úkolem Rady, v níž působí zástupci jak veřejného, tak soukromého sektoru, je přinášet konkrétní řešení jednotlivých překážek, které brání dynamickému rozvoji podnikatelského prostředí v České republice.
- Rada si klade realistické cíle. Nemá ambici vyřešit naráz všechny problémové oblasti, které české podnikatele trápí, ale zaměřuje se na postupné odstraňování nejpálčivějších nedostatků podnikatelského prostředí pomocí jasně formulovaných kroků.
- Dne 14. 7. 2004 proběhlo druhé jednání pléna. Zúčastnění zástupci státu, zaměstnavatelů, zaměstnanců a terciárního vzdělávání konsensuálně schválili návrhy předložené expertními pracovními skupinami.
- Na základě schválených návrhů dojde např. ke zjednodušení administrativy při zahájení podnikatelské činnosti. Projekt zřízení centrálních registračních míst zabezpečovaných živnostenskými úřady povede ke zkrácení celého procesu souvisejícího se vstupem do podnikání, který dnes trvá někdy více jak dva měsíce, na dobu v průměru přibližně dvou až tří týdnů a často i výrazně kratší.
- Rada se dále zabývala zkvalitněním nové úpravy zákona o úpadku, jehož paragrafové znění bude posuzováno na podzim letošního roku, tvorbou pracovních míst v regionech s vysokou nezaměstnaností, k jejíž řešení má mimo jiné přispět nový program schválený vládou, a připravena byla rovněž dvě pozitivní opatření v oblasti daňové (koncept „single entry“ a skupinová registrace k DPH), jež budou realizována s účinností od 1. 1. 2005, resp. zohledněna v zákonné úpravě s účinností od 1. 1. 2006.
- Na základě rozhodnutí Rady dojde ke kvalitativnímu rozvoji jednotného informačního portálu pro podnikatele a exportéry (BusinessInfo) a ke sladění dosud rozštěpené prezentace země v zahraničí, např. využíváním jednotného loga České republiky vládními agenturami a řadou dalších subjektů.
- Rada se zároveň zabývala dalšími náměty na zlepšení podnikatelského prostředí, k jejichž řešení stanovila konkrétní termíny v letošním a příštím roce. Vzhledem ke skutečnosti, že činnost Rady je kontinuální, byly během jednání pléna schváleny také nové náměty pro pracovní skupiny.

Průmyslová politika

- Jednou z nesporných výhod našeho členství v EU je možnost zapojit se do procesu koordinace hospodářských politik a podílet se na zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky EU.
- V rámci naplňování této výzvy vláda vypracuje Komplexní strategii hospodářského rozvoje ČR, která bude vycházet z tzv. Lisabonského procesu.
- V této souvislosti a v souladu s cíli EU, je nutné upřesnit i dlouhodobé cíle Průmyslové politiky ČR a stanovit opatření k jejich realizaci.
- MPO se nespokojilo s možností aktualizace stávající průmyslové politiky z r. 2000, ale připravujeme zcela novou Průmyslovou politiku ČR, ve které stanovíme úkoly, priority a opatření na podporu konkurenceschopnosti českého zpracovatelského průmyslu.

- Tato koncepce by se zároveň měla stát základem pro přípravu programů podpory zpracovatelského průmyslu do konce příštího programovacího období EU, tj. do konce roku 2012.
- Průmyslová politika ČR bude orientována na:
 - růst produktivity práce a výkonnosti podniků zpracovatelského průmyslu,
 - rozvoj jeho významných a perspektivních sektorů,
 - vytváření optimálních podmínek pro podnikání a investice v průmyslu,
 - rozvoj lidského a inovačního potenciálu.
- Předběžně jsme si stanovili hlavní priority průmyslové politiky:
 - Obchod a export průmyslových výrobků
 - Investiční prostředí a průmyslové investice
 - Malé a střední podnikání
 - Průmyslový výzkum a vývoj a inovace
 - Lidský potenciál v průmyslu
 - Strukturální změny ve zpracovatelském průmyslu
 - Restrukturalizace průmyslových regionů
 - Rozvoj netradičních sektorů zpracovatelského průmyslu
- Jedná se o první návrh Ministerstva průmyslu a obchodu, který bude projednáván se sociálními a hospodářskými partnery. Následně budou tyto teze rozpracovány do podoby komplexního materiálu Průmyslová politika ČR.

B. Programy MPO na podporu podnikání

Malé a střední podniky (MSP)

Koncepce podpory malého a středního podnikání 2005-2006

- Koncepce obsahuje cíle a priority podpory malého a středního podnikání, které budou realizovány prostřednictvím přímých a nepřímých podpor.
- V oblasti přímých podpor budou preferovány nástroje zabezpečující lepší přístup ke kapitálu, využívající zejména principu plné nebo částečné návratnosti poskytnutých finančních prostředků a principu rozložení rizika. Finanční prostředky státního rozpočtu na podporu podnikání budou vycházet ze střednědobého rozpočtového výhledu a ze strukturálních fondů EU.
- Nepřímé nástroje podpory budou zaměřeny na zlepšování podnikatelského prostředí, zjednodušování administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání, na odborné vzdělávání, poradenské a informační služby pro podnikatele.
- Období 2005-2006 ověří schopnost malých a středních podnikatelů adaptovat se na náročné prostředí Jednotného vnitřního trhu EU a současně schopnost využívat finanční zdroje strukturálních fondů, které budou důležitým faktorem při jejich dalším rozvoji.

Programy podpory MSP financované ze státního rozpočtu od r. 2005

- MPO připravuje k vyhlášení od r. 2005 programy ZÁRUKA, TRH, MARKETING SR, PORADENSTVÍ a DESIGN.
- Programy umožní MSP získat na podporu realizace podnikatelských projektů záruky za úvěry, leasing a dotace na certifikaci. Podporovány budou poradenské a informační služby a začleňování designu do podnikání. V rámci programů budou poskytovány také dotace na podporu marketingu MSP, které již vykazují vývoz, ale i MSP se záměrem vývoz teprve zahájit.

Operační program průmysl a podnikání 2004 - 2006

- Na základě tohoto programu je poskytována finanční podpora podnikatelským projektům, a to jak z Evropského fondu pro regionální rozvoj, tak v rámci povinného spolufinancování také ze státního rozpočtu.
- Pomoc se soustřeďuje na rozvoj veškerého podnikatelského potenciálu, podporu inovačních aktivit v průmyslu, výrobní technickou a ekonomickou přeměnu podniků, oborů a odvětví, mimo jiné cestou zvyšování efektivity využití energií, resp. snižováním energetické náročnosti v podnicích.

- Finanční prostředky jsou v rámci programu koncentrovány na důležité priority jako je rozvoj podnikatelského prostředí, rozvoj konkurenceschopnosti a technická pomoc.
- Jsou realizovány programy KLASTRY, START, KREDIT, ROZVOJ a MARKETING a projekty Registr poradců a Rozvoj informačních a poradenských služeb pro mezinárodní obchod. Inovační projekty MSP mohou získat podpory i v programu INOVACE.

Věda a výzkum

- MPO je gestorem průmyslového výzkumu a vývoje. V letošním roce spravuje cca 10 % celkových prostředků státního rozpočtu, určených na podporu výzkumu a vývoje v ČR.
- V současné době probíhá hodnocení návrhů projektů zaslanych do veřejných soutěží na výběr do programů výzkumu a vývoje POKROK, TANDEM a IMPULS, které MPO vypsal na rok 2005. Výsledky budou vyhlášeny do 20. února 2005. V řádném termínu resort zaregistroval celkem 360 žádostí o podporu.
- Resort připravuje vyhlášení stejných programů, a to v průběhu II. čtvrtletí příštího roku. Řešení projektů, vyhodnocených v této soutěži, bude zahájeno v r. 2006.
- V koordinaci s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy připravujeme koncepci rozvoje výzkumu a vývoje za oblast působnosti našeho resortu.

Podpora pro strategické služby a technologická centra

Nový Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb kromě podmínek pro poskytnutí podpory upravuje i její formy:

- dotace na podnikatelskou činnost poskytovaná po dobu max. 10 let, nejvýše 50 % nákladů, které tvoří náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, nebo objem hrubých mezd zaměstnanců včetně povinných odvodů zaměstnavatele na zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti,
- dotace na školení a rekvalifikaci po dobu max. 5 let, ve výši max. 35 % nákladů na zvláštní a 60 % na obecné školení, nejvýše však 150 000 Kč na jedno nové pracovní místo.

Inovační procesy

Národní inovační politika ČR

V současné době se na Ministerstvu průmyslu a obchodu vypracovává Koncepce inovací pro oblast průmyslu a podnikání tak, aby byla koordinována s připravovanou Národní inovační politikou. Zásadním krokem bude formulování zákona o inovacích, čímž budou nastaveny základní podmínky pro plošnou podporu inovací v ČR.

Programy PROSPERITA a INOVACE

Součástí operačního programu průmysl a podnikání 2004-2006 jsou také dva programy na podporu inovací – Program na podporu infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace (PROSPERITA) a Program na podporu inovací výrobků, technologií a služeb (INOVACE).

Rozvojová pomoc

I rozvojová pomoc je jedním z nástrojů pro pronikání českých firem na trhy rozvojových zemí. Připomínáme, že jen na projekty v rámci Obnovy Iráku vláda ČR pro roky 2004 a 2005 schválila 510 mil. Kč.

Dlouhodobé vývozní úvěry

- Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Ministerstvem financí připravilo materiál „Pravidla pro poskytování dlouhodobých vývozních úvěrů za výhodných podmínek podle pravidel OECD v České republice“, který bude v průběhu IV. čtvrtletí tohoto roku předložen vládě ČR a v současné době je ve stadiu meziresortního připomínkového řízení.
- V rámci přípravy státního rozpočtu pro rok 2005 a střednědobého rozpočtového rámce pro léta 2006 a 2007 jsou Ministerstvem průmyslu a obchodu požadovány ze státního rozpočtu objemy ve výši 300 mil., 900 mil. a 1600 mil. Kč.

C. Aktivní obchodní a proexportní politika

V rámci jednotlivých oblastí proexportní politiky připravuje MPO celou řadu projektů a inovací, jejichž cílem je zvýšit účinnost systému podpory exportu jako celku a zlepšit našim vývozcům podmínky pro razantnější uplatnění v teritoriích, ve kterých si ČR již v minulosti vytvořila značné renomé. Vzhledem k danému prostoru vyjmenuji jenom některé z aktivit.

Obchodně ekonomická diplomacie

- Do konce roku budou zpracovány obchodně ekonomické strategie na Rusko, Čínu, Evropskou Unii. Strategie budou závazné pro pracovníky na ZÚ a budou uvedeny do života ještě do konce roku.
- Výsledky prosazování ekonomicko obchodních zájmů musí mít měřitelné efekty a musí být hodnoceny jejich uživateli – českými firmami.
- Podpora obchodně ekonomických zájmů musí být cílená na prioritní trhy, kde máme dosažitelné ekonomické a obchodní zájmy. Předpokládáme některé změny v teritoriálním zastoupení. Budeme jen v těch zemích, kde prokážeme měřitelné výsledky naší činnosti.
- Uvažujeme o možnosti oborového přístupu k podpoře konkurenceschopnosti, včetně aktivit v zahraničí.
- MPO bude prosazovat, aby zastupitelské úřady, společně s MPO a MZV připravily a obhájily plány své činnosti v oblasti podpory našich ekonomických zájmů.

ČEB a EGAP

Připravují se produkty, jejichž realizace výrazně zkvalitní exportní podmínky MSP.

Jsou to např.

- Rozšíření nabídky pojištění krátkodobých pohledávek
- Pojištění úvěrů na financování střednědobých investic pro vývozní výrobu
- Zjednodušený režim pojištění úvěrů na financování výroby pro vývoz pro MSP
- Pojišťování celních záruk při dovozu i vývozu
- Pojištění úvěrů na prospekci zahraničních trhů
- Zvýšená podpora pojištění a financování dodavatelských úvěrů, využívaných MSP
- Důraz především na klíčová vývozní teritoria: země SNS, Pobaltí, Dálný východ, Střední východ, Indie, jihovýchodní Evropa (Balkán)
- Individualizovaná podpora vývozců specialisty či vedoucími pracovníky EGAP a ČEB přímo v teritoriích při získávání vývozních kontraktů
- Poradenské služby vývozcům ve všech fázích pojištění a financování vývozního kontraktu

CzechTrade

CzechTrade v roce 2004 již realizoval či nastartoval projekty, které rozvíjejí služby směrem do zahraničí a jsou orientovány na potenciální obchodní partnery. Jsou to např.:

- Vývozní aliance - jsou efektivní cestou k úspěchu českých malých a středních firem na zahraničních trzích. Ambicí CzechTrade není uměle vytvářet aliance ani nutit firmy do vzájemné spolupráce, ale vytvořit podmínky pro úspěšný export. Připraveny jsou následující projekty:
 - Česká dobývací technika
 - VODA - Zařízení a služby pro vyhledávání, těžbu, úpravu a čištění vody
 - AMPER - Zařízení pro elektroenergetiku, elektroinstalace
 - POTRAVINY - Produkty racionální výživy, Nealkoholické nápoje
 - IT - Software Basic, Software Application, IT-Security
- Předávání poptávek mezi OEÚ ZÚ a agenturou CzechTrade
- Adresář exportérů zviditelní přes 1 800 firem
- Prezentaci v zahraničí ČR a českých firem zlepšují nové stránky agentury
- Průvodce veřejnými zakázkami v EU

Veletrhy a výstavy

V průběhu let 2005 – 2006 chceme:

- Zvýhodnit především malé a střední podniky, a to například formou možnosti bezplatné účasti na rozšířené společné expozici Ministerstva průmyslu a obchodu, kdy by si vystavovatelé hradili pouze nadstandardní služby a MPO by zabezpečovalo výstavbu architektonicky a technicky jednoduché společné a otevřené expozice.
- Zvýhodnit ty vystavovatele, kteří se zúčastní české oficiální prezentace v teritoriu přednostního zájmu, a to především v Ruské federaci, Číně, Vietnamu a případně zemích obchodně politického zájmu.
- Zvážit zvýhodnění těch vystavovatelů, kteří jdou na trh s mimořádnou technickou novinkou.
- Vyhledávat takové mezinárodní veletrhy, které dosud Česká republika oficiálně nenavštívila, zvláště pak mimo hlavní města v jednotlivých oblastech USA, Ruské federace, Číny atd.

Obchodní politika vůči Bruselu

V rámci koncipování a prosazování našeho vlastního postupu a prosazování zájmů ve strukturách EU působí řada nástrojů, z nich bych jmenoval alespoň dva:

- zastoupení CEBRE (Czech Business Representation) v Bruselu, kde působí pracovníci SPD a HK
- a dalším nástrojem, který uvedeme do praxe velmi rychle, je tzv. „obchodní panel“, což jsou pravidelná měsíční setkání MPO s podniky, kde budeme naslouchat a shromažďovat problémy a nevyřešené otázky pro naše další jednání a intervence v Bruselu. Dobrým příkladem jsou zatím 2 úspěšně vyřešené pracovní právní spory.